

The background of the entire page is a complex, abstract pattern of thin, flowing orange lines and dots. These lines and dots are scattered across the white background, creating a sense of movement and organic growth, which visually represents the 'roots and wings' theme of the organization.

GYÖKEREK és SZÁRNYAK
alapítvány

éves jelentés **2022**

Sokrétűen és egyre többeket támogat a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány

Az adományozói kultúrát és az alulról jövő kezdeményezéseket kevésbé pártoló közegben teljesített kiemelkedően 2022-ben a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány – támogattaink tenni akarása diktálta a tempót. Öt új közösségi alapítvány mutatta meg a cselekvés és összefogás erejét saját városa, kerülete polgárainak, és támogatásunk nyomán újabb csoportok léptek közelebb hasonló szervezetek megalakításához. Női programot indítottunk, amely útjára bocsátotta az első hazai női adományozói kört. Programjainkhoz nem kapcsolódó helyzetekre is reagáltunk: ukrán krízisalapunk tizennégy civil kezdeményezésnek összesen mintegy 11,5 millió forintot osztott ki, és a választások tisztaságáért dolgozó szervezetek több mint 10 millió forintot gyűjtöttek segítségünkkel. Munkánk során mindvégig az motivált bennünket, hogy a nehéz hazai körülmények között nyújtott pénzügyi támogatásunkkal biztonságot, bizalmat és magas szintű szakmai támogatást is adva segítsük partnereinket.

Lassan fulladozott a civil szektor

2022-ben nem lett rosszabb a magyar civil szektor helyzete – nem fogadtak el civileket megbélyegző jogszabályt, nem volt kommunikációs offenzíva egyetlen szervezet ellen sem. Örömmel volt szokás emlegetni mindezt, ritkán volt hasonlóra példa az elmúlt időszakban. Ezzel együtt úgy véljük, nincs okunk örülni: bő évtizede egyre nehezebb társadalmi és gazdasági közegben kell dolgozniuk a magyar civil szervezeteknek. Mivel a hanyatlás fokozatos, de folyamatos, érdemes a környező országokra pillantani, ha látni akarjuk, hol is tartunk valójában. Csehországban például a Via Alapítvány saját honlapján két nap alatt több mint 200 millió forint adományt gyűjtött azoknak a cseh szervezeteknek, amelyek részt vesznek a törökországi, szíriai földrengést követő mentési munkálatokban. Szlovákiában a hozzánk

némileg hasonló támogató szervezet munkáját folyamatos állami érdeklődés és biztatás kíséri – vezetőjük rendszeresen találkozik az államfővel és a kormányfővel. Magyarországon ezzel szemben a kormány szisztematikusan rombolja a társadalmi bizalmat, igyekszik tönkretenni a civil szervezetek hitelét, így itthon elképzelhetetlennek tűnnek ezek a számok, jelenetek.

Az orosz-ukrán háború kitörése azonnal és radikálisan átrajzolta a civil szféra tevékenységeit: karitatív feladatokat kellett elvégezni, megszervezni és finanszírozni, korábban soha nem látott nagyságrendben. A gyorsan reagáló civil szervezetek ezúttal sem számíthattak állami támogatásra (ahogy a koronavírus megjelenésekor sem), építhettek viszont a magyar

társadalom elképesztő méreteket öltő szolidaritására. Elmondhatjuk, hogy a meggyengített magyar civil szektor kiválóan, erején felül teljesített, csakúgy, mint a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány – erről lejjebb számolunk be részletesen.

Emlékezetes eseménye volt a 2022-es évnek a tavaszi parlamenti választás. A szektor erős kísérletet tett arra, hogy a választásokon induló pártoknak elmondja, milyen közegben, milyen alapelvek mentén szeretne tevékenykedni a következő parlamenti ciklusban; így született a Civilizáció égíse alatt a Civil minimum 13+1 pontja, és a Közösségfejlesztők Egyesülete gondozásában a Helyi Önrendelkezési Minimum. Ezekre a pártok érdemben nem reagáltak.

Kifelé és befelé is figyel a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány

Az adományozói kultúrát és az alulról jövő kezdeményezéseket kevésbé pártoló közegben teljesített nagyon jól a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány (GYSZA) – támogatottaink tenni akarása, lendülete, felelőssége diktálta a tempót. Az volt a feladatunk, hogy ebben a kemény kontextusban a pénzen túl biztonságot, bizalmat és magas szintű szakmai támogatást biztosítsunk partnereinknek.

Hatásmérést indítottunk az alapítvány programjainál, mert számszerűsíteni szeretnénk eredményeinket, tényekkel igazolnánk, hogy milyen társadalmi változásokhoz járultunk hozzá. Reményeink szerint az eredményekről jövő évi jelentésünkben beszámolhatunk.

Fontosnak tartottuk, hogy nehéz időkben ne csak támogatottainkra figyeljünk, hanem saját magunkra is. Elindítottuk jól-lét programunkat, amelynek során négy szemközt, majd csoportosan beszélgettünk kínzó kérdésekről: fizetésről, feszültségről, túlterheltségről, emberi viszonyainkról. A kibeszélés önmagában jót tett mindenkinek, de itt nem álltunk meg, együttműködési alapelveket rögzítettünk és kicsi, de hasznos jóléti csomagokat találtunk ki a munkatársak számára. Sokat teszünk azért, hogy a jól-léti gondolkodás tartósan velünk maradjon alapítványunk szervezeti kultúrájának részeként. Novemberben ötnapos tanulmányutat szerveztünk magunknak Horvátországba és

Szerbiába. Jól-létünket szolgálta a közös autózás, Eszék, Belgrád, Stara Pazova és Nis szépségeinek felfedezése, az éjszakai pingpongozás és számos őszinte és szórakoztató együttlét. Sokat tanultunk: láttunk városi és országos, nagyon profi támogatószervezeteket, okos és bátor női programot, csodásan induló fiatal közösségi alapítványokat, de mindenekelőtt azt tapasztaltuk meg egészen közelről, hogy a magyarnál sokkal rosszabb politikai és gazdasági környezetben is létezik tiszteletre méltó, hatékony, inspiráló közösségi cselekvés.

"Elpárolgott belőlem a civil szektorral kapcsolatos kiábrándultság"

Végre van hazai adománygyűjtéssel foglalkozó munkatársunk. Gulyás Ági a nyár elején csatlakozott hozzánk, most az alapítványról és az előtte álló szakmai kihívásokról beszél.

Miért jelentkeztél a GYSZA álláshirdetésére?

Korábban is dolgoztam civil szervezeteknél, de volt egy időszak, amikor kiábrándultam a szektorból, és egy darabig nem is szerettem volna ott dolgozni. Azután valami elkezdett változni bennem, és úgy gondoltam, tegyünk még egy próbát. Egyik barátnőm ajánlotta az alapítványt, azt mondta, izgalmas dolgokkal foglalkoznak, majd közösen nézegettük, pontosan mik is ezek.

Ezután felhívtam Scsaurszki Tamást, hogy érdeklődjek az adományszervezői munkával kapcsolatban, majd nem jelentkeztem az állásra - úgy éreztem, szakmailag nem felelek meg az elvárásoknak. Két hét múlva Tamás hívott vissza, elmondta, hogy a GYSZA alapvetően egy jó csapattagot keres, és próbáljuk ki egymást.

Nem akarok nagy szavakat használni, de az alapítvány nagyon erős élményeket hozott az életembe: jó emberekre leltem,

barátokra találtam, hiteles emberekkel találkoztam, ennek köszönhetően elpárolgott belőlem a civil szektorral kapcsolatos kiábrándultság.

Milyennek látod belülről az alapítványt?

Azt látom, hogy erős a törekvés a demokratikus működésre, odafigyelünk egymásra, és az itt dolgozók számomra nagyon hitelesek.

Azért van, amikor nem könnyű. Nagyon innovatívnak tartom a GYSZA-t, ami azt jelenti, hogy belevágunk új dolgokba, majd ezekből még újabbak következnek, és ezt néha elég bonyolult követni: elkezdek megismerkedni egy folyamattal, ami azonnal változik.

Hogy látod a saját terepedet, a hazai adománygyűjtést?

Érdemi tapasztalatom van a közvetlen adománygyűjtés terén, de a stratégiai nagyadományozók felkutatása számomra új terep. Otthonosan, egyenrangú partnerként kell mozognom a céges világban és a tehetsős emberek körében, ami egyelőre elég nehéz.

Az alapítványnak ráadásul olyan összetett a tevékenységi köre, amiről nem könnyű pár szóban kommunikálni. Nagyon előremutató, de sokszor nehezen megfogható programjaink vannak, amelyek egyrészt intelligensek és csodálatosak, másrészt komoly kihívást jelent ehhez támogatókat találni.

„Olyan helyen vagyok, ahol az alapvető, zsigeri véleményemet írják felül”

Egyáltalán nem hitt az alapítvány ötleteiben, kezdeményezéseiben, de egy Élő Adás élménye mindent más útra terelt. Először önkéntesnek állt, mára kurátor lett. Máté Barbarával többek között arról beszélgettünk, mi alapítványunk nehezen látható superképessége, és hogy miként lehet megújulnia egy összeszokott csapatnak.

Hogy ismerted meg a Gyökerek és Szárnyak Alapítványt?

Nagyon kedves barátom, „civil felbujtóm”, Horgas Péter mesélt egy rendezvényről, amiből nem értettem semmit. Azért meggyőződtem, hogy legyek a Főnix Csoport pártfogója és első adományozója - így ismertem meg az Élő Adást. Vélhetően sokaknak tetszett a kampánybeszédem, amiben egy edzőcipőt dobtam ki az asztalra. Akkor már bőven foglalkoztam beszédfelkészítéssel, és az alapítvány munkatársai megkérnyékeztek, hogy önkéntesként készítsem fel az Élő Adásokon szereplő civil kezdeményezések szószólóit.

Ezután egyre több benyomást szerezte az alapítványról?

Az Élő Adás hangulata, energiája, eredményei olyan erős pozitív hatást gyakoroltak rám, hogy leginkább ez a feladat érdekelt. Azt a folyamatot akartam segíteni, amit megtapasztaltam. Lassan azért megismertem a munkatársakat és az alapítványt is.

A kuratóriumi tagság elvállalásán sokat gondolkodtál? Nehéz döntés ez?

Nagyon meglepett a felkérés. Utána a megszeppenés-faktor volt magas – mármint attól, hogy mit tudok adni kurátorként ennek a szervezetnek. Ugyanakkor igen megtisztelő is volt, hogy rám gondoltatok!

A felkérésben azt láttam, hogy stratégiai kérdésekben vitapartnernek, alkotótársnak hívtok. Bátor lépés a szervezettől, egy összeszokott csapattól, hogy frissülni szeretne, mert az nagy eséllyel konfrontáción keresztül valósul meg. Az pedig inspiráló bizalom, ha ez a csapat rám gondolt ebben a szerepben.

Amikor megkérdeztem, miért gondoltatok rám, Gabi (Benedek Gabi kurátor – a szerk.) azt mondta, hogy az európai értékrendem miatt. Békéscsabai első generációs értelmiségiként nagyon menő, hogy egy igazi nemzetközi háttérű alapítványban ilyennek látnak. Ez a wow-faktor is benne volt a felkérés elfogadásában.

Számított az is, hogy a kurátorrá válás felvázolt folyamata nagyon korrekt és biztonságos volt, szerepelt benne például fél év próbaidő is. Ezt okosan csináltátok – szervezetfejlesztőként, változásokkal foglalkozó emberként azt mondtam, hogy ez igazán rendben van.

A próbaidő alatt és azóta hogyan látod a Gyökerek és Szárnyak Alapítványt, más nézőpontból, más minőségben?

Rácsodálkoztam, mennyi mindennel foglalkoztok (nevet) – most kezdem összerakni a nagy képet egy év után.

Egyrészt azt látom, hogy kívülről mennyire nem látványos, amivel foglalkozik ez a meta-alapítvány. Mit jelent a meta-alapítvány? A civil szervezeteket segítő alapítvány – erről szól az alapítvány összes programja. Megismerkedtem közben a civil ökoszisztémával is – értékrenddel, kultúrával és pénzügyileg is – , és mondhatom, ez teljesen más, mint az a nagyvállalati beszállítói logika, amin edződtem. Számomra ez nagyon izgalmas világ, különösen azért, mert váratlanul innovatívak vagyunk.

„Vagyunk”?

Igen, egyre többször használom a többes szám első személyt. Ez nagyon erős benyomás, és igazolja, hogy jó helyre kerültem. Visszatérve az alapítványra: ha el akarom mondani az átlagembernek – aki ebből a szempontból korábban én voltam – az élményeimet, akkor azt kell mondanom, hogy minden egyes ötleteteket, kezdeményezéseket lehetetlen ötletnek éltem meg. Az Élő Adást is, a női adományozói kört is, a közösségek fejlesztését is. Hogy jön ki ebből bármi értelmes? Miért képzeli bárki is, hogy ez működik? És akkor ott volt mellette az elemi

erejű tapasztalás az Élő Adásról – ami minden negatív feltételezésemre rácáfolt. Így azt raktam össze, hogy olyan helyen vagyok, ahol alapvető, zsigeri véleményemet írják felül – és akkor ez nagyon jó.

És mindez a meta-szint nélkül nem jönne létre?

Igen, és pont ezt csináljátok. Behoztok egy, az ország szempontjából innovatív módszertant azért, hogy nagyobb legyen a torta. Tehát nem azon gondolkodtok, hogy a meglevő pénzek hogyan legyenek jobban elosztva, hanem azon, miként szélesítsétek a forrásokat. Ez iszonyatosan menő, és baromira nem láttam kívülről.

Ami még nagyon tetszik és nagyon meggyőző: lekutatjátok, utánamentek az eredményeknek, méghozzá külsős szakértővel. Ezen teljesen elképedtem, mert ez a vállalati szektorban is nagyon ritka.

Más programunk is felülírta már a várakozásaid?

Igen. Vegyük a női adományozói kört, a NADE-t.

Felvezettétek, hogy majd mi, tucatnyi nő havonta befizetünk egy kisebb összeget, 1-2 havonta összejárunk, és a végén az összegyűlt pénzt közös döntéssel adományozásra fordítjuk.

Az én „nyakkendős” szocializációm szerint ha előre nem döntjük el, mi lesz a menetrend, mikor mi lesz a téma, mi lesz a döntéshozatal módja, akkor bele se kezdünk. Olyan nincs, hogy összejárogatunk és majd valahogy döntünk. Viszont azt megtanultam nálatok, hogy ha azt mondjátok, ezt indítsuk el egy erős vízióval és egy közösségsszervezői tudással, akkor engedjem magam belesodródni, ne álljak ellen. Azután meg látok olyan dolgokat, amik emberi, támogatói és közösségsszervezői szinten is egy kisebb csoda.

KözösALAPON: ott vagyunk minden régióban

2022-ben öt új közösségi alapítvány lépett ki saját városa, kerülete polgárai elé, mutatta meg magát és karolt fel a helyi közösség számára fontos ügyeket – ennél nagyobb sikert a program még soha nem ért el. Nagyon büszkék vagyunk az Egri Községi Alapítványra, a Helyi Szálak Községi Alapítványra (Nyíregyháza), a JÓbuda Harmadik Kerületi Községi Alapítványra, a Kétker Községi Alapítványra és a Loco-Motiv Községi Alapítványra (Nagykanizsa). Tevékenységüket közelről követjük, lehetőségeink szerint inspiráljuk is, így figyelemmel kísérhettük, ahogy öt szervezet összesen 20, alulról jövő kezdeményezésnek ad érdemi lendületet helyi forrásokból. Régi partnereink is folytatták kiváló munkájukat, így a Ferencvárosi Községi Alapítvány és a Pécsi Községi Alapítvány is külön-külön több tízmillió forinttal támogatott helyi civil kezdeményezéseket. Jó érzés leírni: már hét közösségi alapítvány működik Magyarországon.

Ennyi közös értékeket valló, hasonlóan működő szervezet törvényszerűen érdeklődik egymás iránt, közös ügyeket talál, és együtt is képes cselekedni, mert az sokkal láthatóbb és hatékonyabb. 2022-ben valamennyire volt példa.

A közösségi alapítványok egyik alapfeladata a helyi adománygyűjtés; ennek kiváló eszköze évek óta a Ferencvárosi Községi Alapítvány által megrendezett

Swimathon, amelyen csaknem mindegyik fent említett szervezet, sőt, még a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány csapata is rajthoz állt. A közösségi alapítványokhoz köthető indulók összesen 8,1 millió forint adományt gyűjtöttek.

Ukrajna megtámadása az első sokk után azonnali cselekvésre készítette a civil szektor zömét. Nem volt ez másként a közösségi alapítványokkal sem, és a GYSZA krízisalapjának működtetésében kooperációjuk szintet lépett. A krízisalap munkájáról később még részletesen szólnunk.

Írtuk fentebb, hogy már 7 közösségi alapítvány dolgozik Magyarországon, amire nagyon büszkék vagyunk. Ezzel együtt úgy látjuk, hogy van még hely bőven a terjeszkedésre, és sok más közösség is alkalmas lehet a lokálpatriotizmus és a cselekvés újszerű intézményeinek felépítésére. Ezért visszanyúltunk jól bevált eszközünkhöz, és „szakemberfelhívást” tettünk közzé, amelyben helyben ismert és beágyazott,

közösségépítésben járatos embereket kerestünk, akik vállalták, hogy népszerűsítik a közösségi alapítvány koncepcióját, és az érdeklődőkből csoportot szerveznek. Felhívásunk nyomán a nyár elején 8 szakember kezdett dolgozni különböző fővárosi kerületekben és nagyvárosokban, végül 5 csoporttal kezdtük meg az együttműködést, így Békéscsabán, Budapest VIII. kerületében, Cegléden, Miskolcon és Tatabányán épül új közösségi alapítvány. Hozzájuk csatlakozhat a főváros XIV. kerületében alakuló közösségi alapítvány.

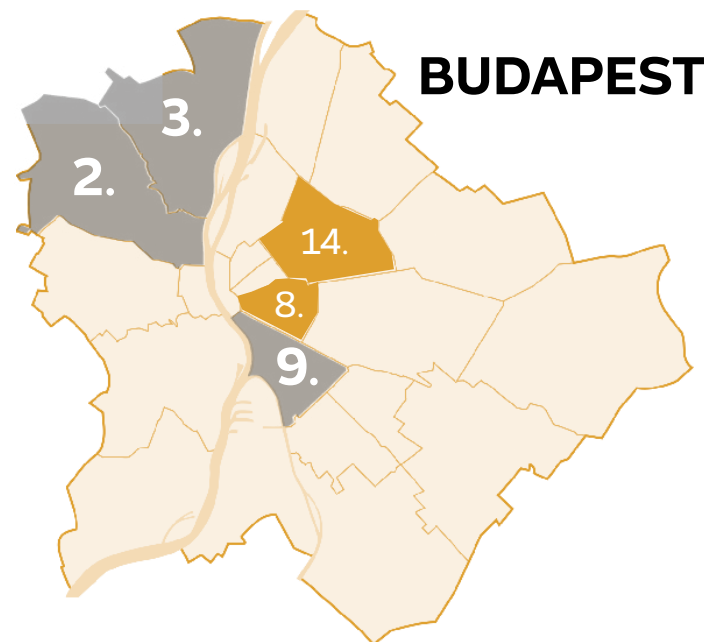
A világjárvány elmúltával elkezdtek visszaépülni nemzetközi kapcsolataink is. Munkánk és tapasztalataink iránt érdeklődtek többek között Kolumbiából, Spanyolországból és Ausztriából, több nemzetközi konferencián beszámolhattunk a közösségi alapítványok támogatásának magyar modelljéről, és filmet készítettünk osztrák kollégáinknak a hazai alapítványok kulcsembereinek szereplésével.

7 bejegyzett közösségi alapítvány
(Budapest II. kerület, Budapest III. kerület,
Budapest IX. kerület, Pécs, Eger, Nyíregyháza,
Nagykanizsa)

6 szervezőcsoport
(Békéscsaba, Budapest VIII. kerület, (Józsefváros),
Budapest XIV. kerület (Zugló), Cegléd, Miskolc,
Tatabánya)

Egymásra találtak Leányfalun

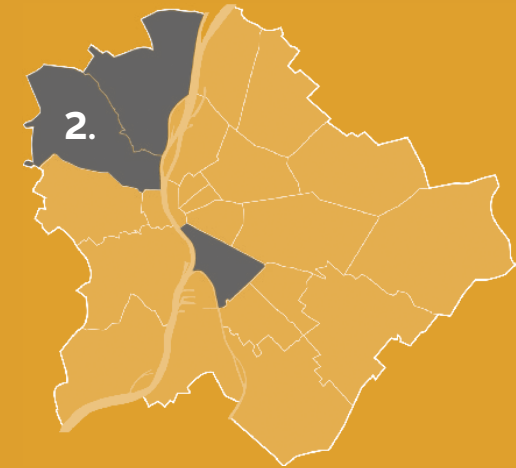
Először töltöttek együtt egy hétvégét a hat hazai közösségi alapítvány képviselői az ősszel Leányfalun. Örültek egymásnak, egy nyelvet beszéltek, szakmáztak, tanácsokat adtak és kaptak, szórakoztak. És komoly elhatározásra jutottak: úgy döntöttek, egyre mélyülő partnerségi viszonyra kívánnak lépni egymással. Országos találkozókat, közös kampányokat, szakmai műhelyeket kívánnak szervezni. Persze sok szó esett az alapokról is: mit adhat egy közösség? Mire a legbüszkébbek a már működő közösségi alapítványok? Mindezekről szól [Eichner Hanna filmje.](#)

Mit tud egy egyéves közösségi alapítvány?

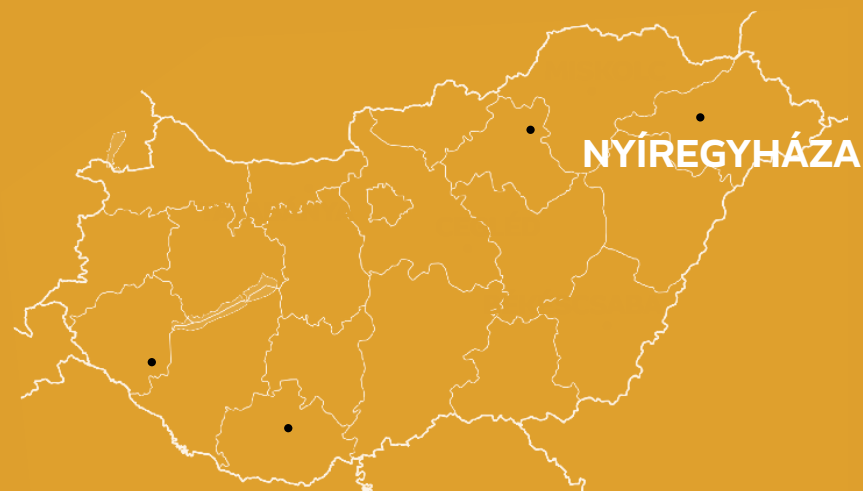
Egri Fény-kép néven rendezett hagyományteremtő és újszerű összejövetelt az **Egri Közösségi Alapítvány** szeptember elején, hogy köszönetet mondjon támogatóinak. Belakták a belvárosi Végvári Vitézek terét, amelyet előtte kevesen használtak erre a célra, volt városismereti vetítés, sütemény, borkóstoló, koncert – mindez helyi támogatók felajánlásából. Jókedvű, sokakat megmozgató, karakteres rendezvényt tartott az alig egyéves szervezet.

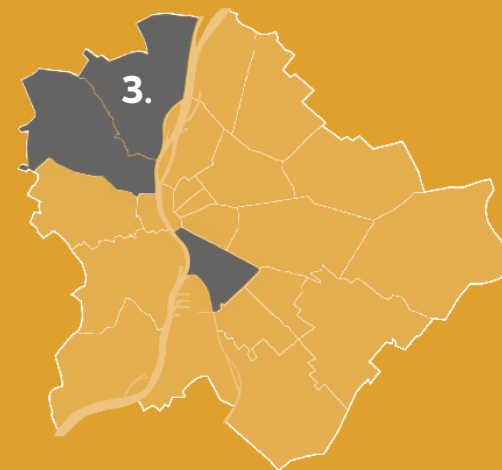
Zöldügyeket karolt fel igen komplex módon a **Kétker Közösségi Alapítvány**. Rendszeresen ZöldÜléseket tartottak, ahol megismertették egymással a helyi, környezettudatos aktivistákat és szervezeteiket, hogy az erőforrásaikat hatékonyabban használva szélesebb körben terjedjen a zöldgondolat. A beszélgetéseket közös cselekvés követte: a csomagolásmentes napon a kerületi zöldek 700-800, általuk varrt szütyőt osztottak szét a Fény utcai piacon az egyszer használatos műanyag szatyrok alternatívájaként; az akciót kerekasztal-beszélgetés követte a közeli művelődési házban. 2023-ban az alapítvány szintet lép a zöldügyek támogatásában: helyben gyűjtött forrásaikból pályázatot írnak ki a kerületi zöldszervezeteknek.

Emblematikus adománygyűjtő és kapcsolatépítő rendezvényt honosított meg **Nyíregyházán a Helyi Szálak Közösségi Alapítvány.** A Bor és Borítékon kedves helyen, mégis exkluzív környezetben jönnek össze az alapítvány kurátorai, önkéntesei a támogatókkal, a lehetséges támogatókkal, és azokkal is, akik támogatottakból lettek támogatók – mert ilyen is van. Élő zene, helyi borok és helyi sajtok mellett beszélgetnek arról, miként is szövi és köti össze a szálakat az alapítvány a városban. A borítékok sem maradnak üresen az est végén: 2022-ben két rendezvényen 60 adományozó összesen 645 ezer forinttal támogatta a közösségi alapítványt.

Az ukrajnai háború kitörése után a **Jóbuda Községi Alapítvány** is azonnal [cselekedni akart](#). Először az uszkai átmeneti menekültszállónak vásároltak egy mosógépet, majd az Óbudára menekült ukrán családok kerültek a figyelmük középpontjába. Úgy vélték, sok helyről sokféle támogatást kapnak, de amiben állandó hiányt szenvednek az nem más, mint a közös, pozitív élmények. Ezért a közösségi alapítványok krízisalapjából és az International Visegrad Fund kemény munkával megszerzett támogatásával csaknem egy éven át élményeket adtak 15-20 ukrán gyereknek és családjuknak. Jártak az Álmodó Álmodói kiállításon, a Szelfi Múzeumban, a Magyar Zene Házában, az Illúziók Múzeumában, voltak korcsolyázni és kaptak karácsonyi ajándékot is.

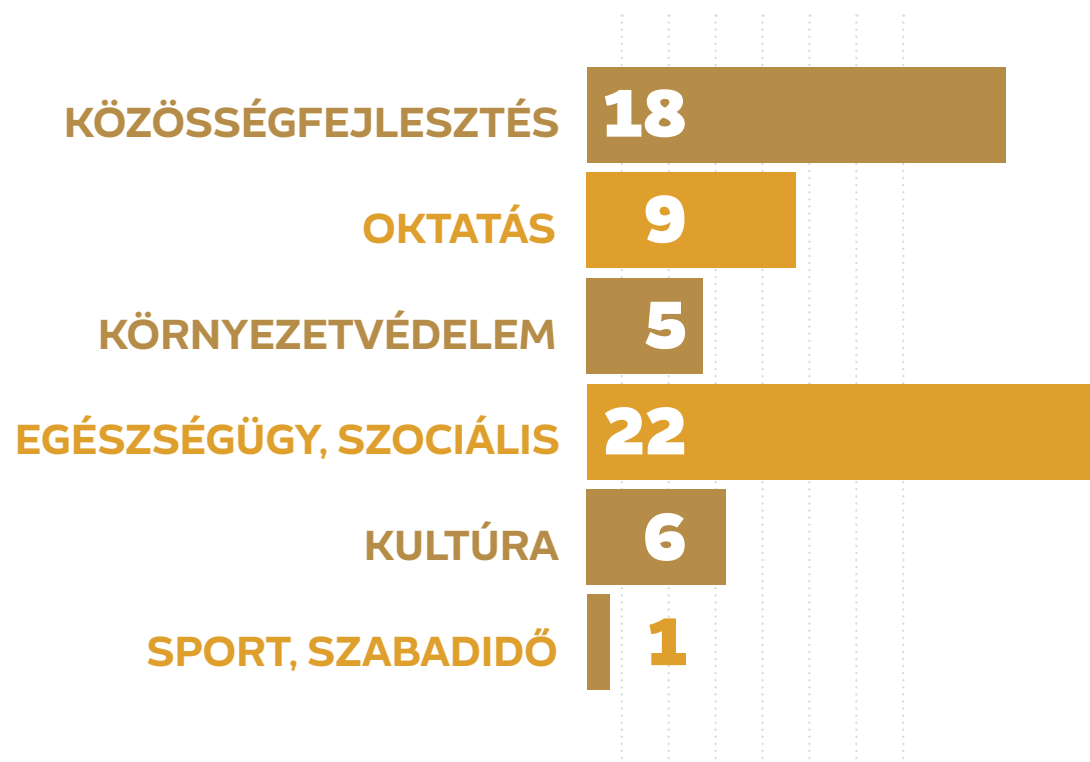
PARTNEREINK

KÖZÖSSÉGI ALAPÍTVÁNYOK (ÖSSZESEN FORINTBAN)

TÁMOGATOTT ÜGYEK SZÁMA

ELÉRT EMBEREK SZÁMA

KisVÁROS: kies vidékeken haladunk

Programunk szomorú és általános tapasztalata, hogy nehéz, egyre nehezebb ma vidéken élni Magyarországon, és ez alól nem kivételek a kisvárosok sem. Ezeken a településeken kevés dolog történik a közösség életében, szűkül a cselekvés tere, az embereknek egyre kevesebb energiája, kapacitása, kedve van a személyes közegükön túlmutató kezdeményezésekre. Aki mégis együttműködést, közös cselekvést kezdeményez, nagy kockázatot vállal: indulatok, kitörő frusztrációk célpontja lesz, az érzelmileg rossz állapotú közösségek sokszor rájuk zúdítják keserűségüket. Vannak persze üdítő kivételek, amik megtartják támogatottainkat is a cselekvésekben, de ezek valóban kivételek.

Támogatottaink önkormányzatokhoz fűződő viszonya a legjobb esetben kétarcú. A helyhatóságoknak alig vannak erőforrásaik, így minden cselekvés azonnal láthatóvá válik; rossz esetben ekkor egy kertmozi megszervezését, vagy egy fotógyűjtemény kiállítását is a politikai konkurencia jelentkezésének tekintik, és a szervezőket így is kezelik a továbbiakban. Jobb esetben a helyhatóság örömmel veszi a cselekvőképességet, és megrendelőként próbál fellépni az aktív civil közösség felé, ami megint csak konfliktusokat szülhet. Fontos viszony ez egy ilyen kicsi közegben: nem lehet kívülállóként viselkedni, mert kevés a cselekvő, az erőforrásokkal

rendelkező szereplő, így nem lehet és nem is szabad figyelmen kívül hagyni ennek a kapcsolatnak a jelentőségét. Az önkormányzathoz fűződő viszony építése sok időt és körütekintő munkát igényel, sokszor láthatóan nem kecsegtet kölcsönösséggel, konstruktivitással, mégis nagy luxus lenne meg se próbálni egy irányba tolni a közösség szekerét.

A KisVÁROS program ebben a közegben öt partnerével aktívan folytatta az építkezést, míg egy támogatottjával lezárta a kapcsolatot; mezőcsáti partnerünk teljes joggal arra a következtetésre jutott, hogy a helyi igényekhez igazodva ökológia- és gyerekközpontú, inkább intézményi programokat kezdeményez, és erősen a csoportjára figyel, a közösség felé szélesebben majd csak később nyit. Ez viszont nem illeszkedik a KisVÁROS-program koncepciójához, így 2022 nyarán elváltunk egymástól.

Az öt megmaradt támogatottal három személyes közösségi tanulóalkalmat, szakmai találkozót szerveztünk 2022 során. Tavasszal a közösségfejlesztői szerepük erősödött, nyáron bemutatták munkájukat a szakmai nyilvánosságnak egy közösségfejlesztői nyári egyetem keretében, míg ősszel a vezetői kompetenciák fejlesztése került terítékre.

Nehéz helyzetükhöz képest valamennyien lendületesen haladnak, szép eredményeket érnek el. Orsi és csapata Diósdon

megduplázta egyesületük taglétszámát, közösségfejlesztő szakmai vizsgát tett, és egy helyi vállalkozó borospincéjében közösségi teret alakított ki a nyitvatartási időn kívüli napszakokban. Klári Gárdonyban a közösség erejét mozgósítva elérte, hogy a megszűnő közösségi helyiség után önkormányzati és civil támogatásból fenntartott konténerház legyen a közösség új otthona. Laci Törökszentmiklóson új szintre emelte a helyhatóság és a civil szervezetek kapcsolatát – minden követ megmozgatott azért, hogy a közösségeknek legyen helye találkozni télen is. Melinda és a csapata Pomázon cselekvésbe fordították az energiáikat, létrehozták a hosszú ideje tervezgetett tanösvényt több útvonallal, néhány alkalommal pedig ruha- és játékcseréket szerveztek a fenntarthatóság jegyében. Zoli Cigándon újra és újra megkísérli összefogni azt a maroknyi tenni akaró embert, akikkel közösségépítő programokat szerveznek olyanoknak, akik nélkülük nem mozdulnának ki otthonról se, nemhogy a Bodroghözből. Valamennyi támogatottunk a hosszabb távú fenntarthatóság biztosítása okán a helyi adománygyűjtés felé fordult. A legnagyobbat ebbe az irányba a Kiss-Bakucz Orsi által fémjelzett Diósdiai Diósdért Egyesület lépett; ők a Községfejlesztők Egyesülete Élő Adás adománygyűjtő rendezvényén mintegy 600 ezer forintot gyűjtöttek helyi ügyeikre.

Ez az a programunk, ahol leginkább tetten érhető, hogy az egyéni élethelyzetek miként befolyásolják a helyi közösségben vállalt szerepet és viszont. Nagyon is életszerű, hogy ezek dinamikája összefüggésben áll egymással, és az ezekről való őszinte reflexiós beszélgetések hozzásegítenek minket is ahhoz, hogy még pontosabban lássuk programunk speciális karakterét,

a befolyás vállalható mértékét és tőlünk független határait. Három éves első támogatási ciklusunk 2023 végével lejár. Szeretnénk minél jobban megérteni, mi is történt ez idő alatt a támogatottainkkal, hol volt/van ebben a mi szerepünk, mert terveink között szerepel egy következő támogatási ciklus indítása, amiben még jobban szeretnénk támogatni új partnereink munkáját.

Lovasterápiás eszközökkel dolgoztunk a vezetővé váláson

2022 őszén 2 napos tréninget tartott a KisVÁROS program, amely mind eszközeiben, mind céljában különleges volt: lovasterápiás eszközökkel fejlesztettük támogatottaink vezetői készségét. A lovak ösztönösen őszinte kollégák, akik visszatükrözik az ember hozzáállását és érzéseit, melyen keresztül az együttműködés és a magabiztosság is fejleszthetővé válik. A program résztvevői a támogatási időszak felénél tartottak a nyáron, mely ponton a vezetővé válásuk megerősítése vált a program egyik fontos szakmai céljává.

A tréninget és a közös munka ezen pontját Simay Dóra egy [kisfilmben foglalta össze](#).

Fordulóponthoz ért az EgyüttHATÓ program

Erősen kezdte az évet az EgyüttHATÓ program: január 27-én megrendeztük az Élő Adás Plusz nevű online adománygyűjtő estet, amelyen 10,4 millió forint támogatást kapott négy, az országgyűlési választások tisztaságáért dolgozó szervezet. A Civil Kollégium Alapítvány 2 464 059, a Közélet Iskolája 1 720 812, a Számoljunk Együtt 2 626 183, a Nyomtass Te is! pedig 3 562 233 forintot kapott tevékenysége folytatására, kiteljesítésére 15 ország több száz adományozójától. Úgy gondoltuk, hogy a választások – mint a legfontosabb demokratikus intézmény – tisztasága hazánknak és alapítványunknak egyaránt kiemelkedően fontos, amiért tennünk kell, méghozzá a magunk eszközeivel – vagyis egy különleges adománygyűjtő rendezvénnyel.

Az est azért volt speciális, mert először rendeztünk tematikus Élő Adást, amikor egy adott ügryhöz kapcsolódó civil kezdeményezések mutatkoznak be és gyűjtenek támogatást. Célunk teljesült: támogatottaink kiváló munkát végeztek és általában a civil szektor nagyobb figyelmet fordított a demokráciára.

Szintén szép siker, és a szakmai építkezés jó példája, hogy decemberben Élő Adást rendezett a Közösségfejlesztők Egyesülete. Ez a történet évekkel ezelőtt kezdődött, amikor az egyesület lapja, a Parola az akkori Élő Adásunk indulója volt, és online felületének megújítására gyűjtött támogatást. A projekt nemcsak eredményesen befejeződött, de a rendezvény oly mértékben inspirálta az egyesületet, hogy önálló Élő Adás szervezéséről döntöttek. Úgy vélték, saját szervezetük fejlesztését, a legjobb vidéki kezdeményezések reflektor-

fénybe állítását és a pénzügyi fenntarthatóság fontosságát is szolgálná az est, amely alapítványunk pénzügyi és szakmai támogatásával meg is valósult: összesen több mint 2 millió forintot adtak össze az egybegyűltek.

Év közben elvégeztük a program értékelését, amelynek során érintettek, meghívott vendégek, adományozók mondhatták el véleményüket, javaslataikat. Sokan beszéltek az adományozás nagyszerűségéről, a civil ügyek beindításának felemelő érzéséről, de világosan kiderült számunkra az is, hogy az Élő Adásokra inkább a civil szektorhoz kötődő kisadományozók érkeznek, és nem tudjuk elérni a szektortól "távolabb lévő", adakozásra nyitott személyeket, és azokat a tehetősebb embereket, akik nagyobb adományokkal segíthetik egy-egy csapat munkáját.

A nyár elején távozott az alapítványtól Komáromi Mátyás programvezető, aki 2014-től, a GYSZA alapításától volt kollégánk. Mátyás foglalkozott pénzügyekkel, adminisztrációval, közösségi alapítványokkal, majd az Élő Adások hazai meghonosításán dolgozó programot vezette – minden munkájába szívét, lelkét, hitét, minden tudását és energiáját beletette. Most valami másba kezdett, amihez itt is a legjobbakat kívánjuk! A program munkatársa, Simay Dóra sem folytatta munkáját az EgyüttHATÓ-ban év végével; ő 2023-tól az alapítvány kommunikációs munkatársaként folytatja.

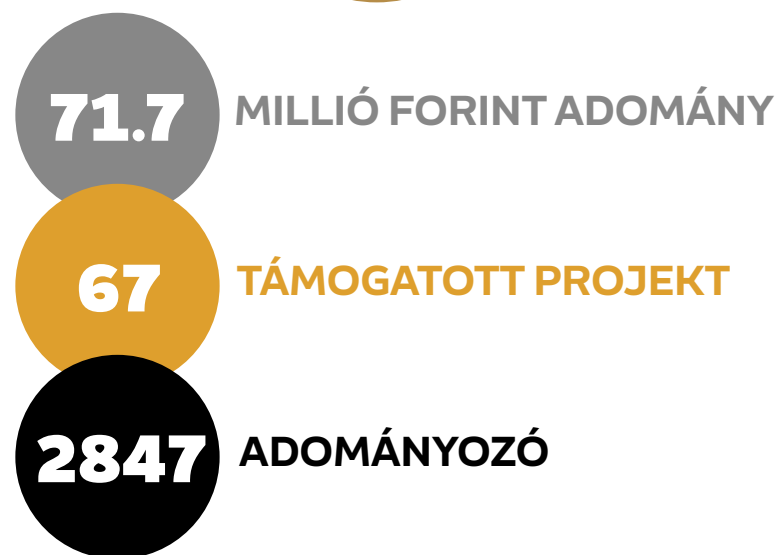
Az EgyüttHATÓ program továbbvitele, a már meglévő tudásra, tapasztalatokra és tervekre épített újragondolása és az új programvezető megtalálása a 2023-as év egyik legnagyobb feladata lesz.

2022-ES MAGYARORSZÁGI ÉLŐ ADÁSOK

MAGYARORSZÁGI ÉLŐ ADÁSOK 2015 ÓTA

Illésné Ancsán Aranka
alapító tag, Tűzcsiholó Egyes

2022 végén a korábbi év Élő Adásának két támogatója közös eseményükön köszöntötte a Tiszadob és környékén élő családokat és gyerekeket. A Tűzcsiholó Egyesület olyan családokat mentorál és segít, ahol a szülők állami gondozásban nőttek fel. Céljuk, hogy az ő gyerekeik soha ne kerüljenek gyermekotthonba, és minél kevesebb gyereknek kelljen a saját családja nélkül felnőni. Az Open Doors egy külföldi és magyar fiatalokból álló közösség, akik a vizuális kommunikáció, építészet és design eszközeivel dolgoznak a társadalmi integráció és interkulturális sokszínűség megteremtésén. Élő Adás estünkön olyan vidéki programokra gyűjtöttek támogatást, melyeken vidéki partnereikkel együttműködve dolgoznak az ott élő fiatalokkal. Színes programjaikra (más kultúrák ételeinek közös elkészítése, filmnézés, kézműveskedés) az általuk kialakított és kifestett kisbusszal, mint kibővült közösségi térrel érkeznek. A decemberi program a két szervezet együttműködéséből született, ahol a gyerekek karácsonyi megajándékozása mellett az Open Doors önkénteseivel a családok közös fotókat készíthettek. A meghitt napról Eichner Hanna, az Open Doors önkéntese [készített kisfilmet](#).

Ukrán krízisalap: mentünk partnereink után, megérte

Bár minket is sokkolt Oroszország ukrajnai agressziója, jó darabig nem találtuk a helyünket, lassan ocsúdtunk. Magunkhoz térésünket nagyban segítette, hogy támogattaink túlnyomó többsége fontosnak, munkájába vágónak tartotta a menekültekkel való foglalkozást – ezt hallva döntöttünk úgy, hogy elfogadjuk a számunkra elérhető nemzetközi támogatásokat. Kapóra jött a koronavírus-járvány kirobbanásakor sikerrel alkalmazott gyakorlatunk is: tudtuk, hogy az ilyenkor megmozduló nagy külföldi alapítványoknak szükségük van nemzeti szintű közvetítő szervezetekre, amelyek ismerik a terepet, helyi kapcsolatokkal bírnak, és képesek eljuttatni a segítséget oda, ahol arra a legnagyobb szükség van.

Összesen mintegy 11,5 millió forint kiosztásában vettünk részt, amelyek jó részt a Global Fund for Community Foundation nevű szervezettől és a George Pataki Centertől származtak, mi pedig saját jelenlegi és volt támogottainkat megkeresve biztosítottuk a pénz útját a rászorulóknak felé.

Tizennégy, egészen különböző programot tudtunk finanszírozni, melyeket közösségi alapítványok, KisVÁROS-programunk partnerei, és Élő Adásunkon szereplő civil kezdeményezések bonyolítottak le.

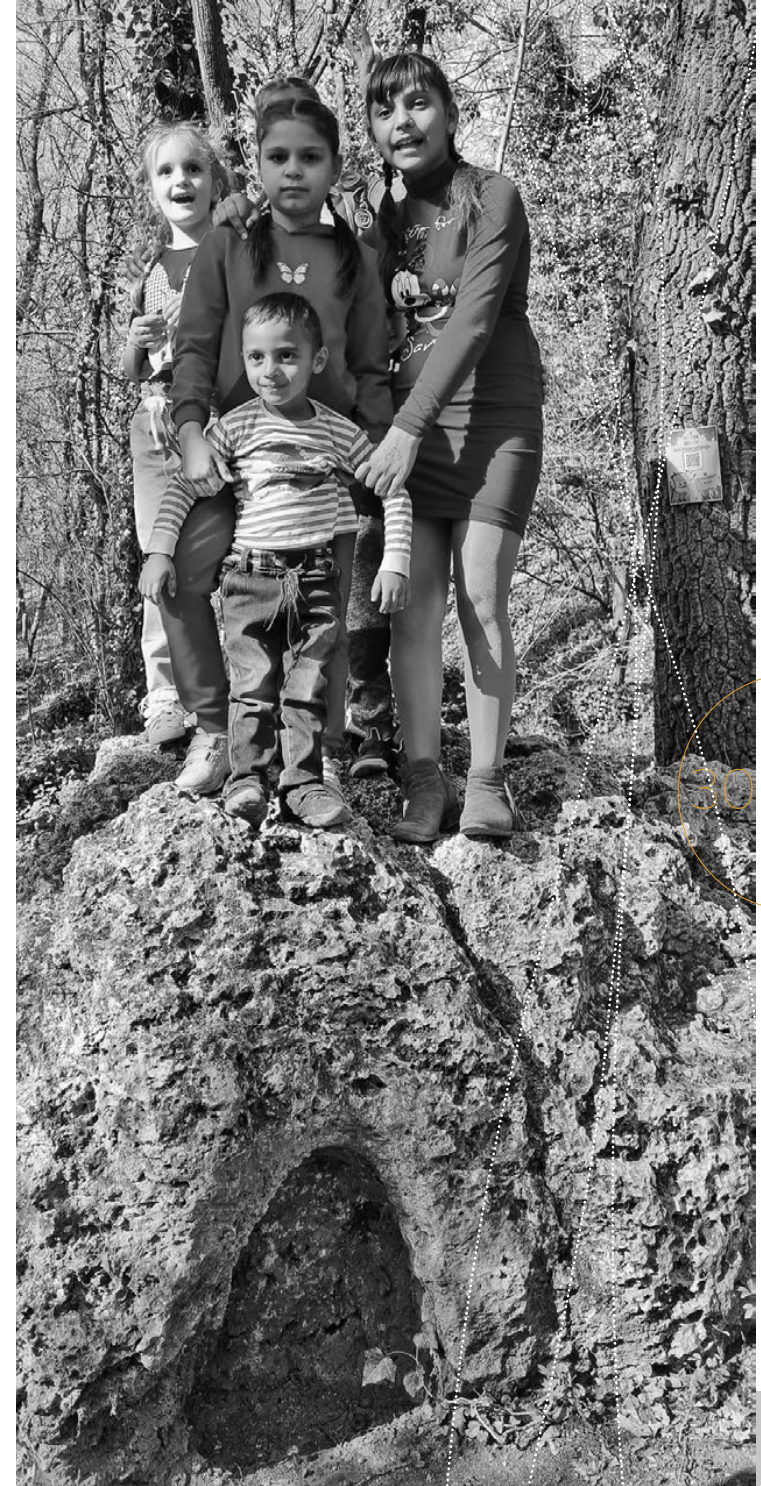

A közösségi alapítványok közösen határozták el, miként döntenek az Ukrán krízisalapba érkező összegek felhasználásáról, és miként segítik egymás munkáját.

Valamennyi közösségi alapítvány sokat tett a látókörébe került ukrainai menekültek megsegítéséért, de a legbátrabb cselekvő a nyíregyházi Helyi Szálak volt; a szervezet tagjai és aktivistái az első perctől időt és energiát nem kímélve, stratégikusan és okosan enyhítettek a menekülők szörnyű helyzetén. A Helyi Szálak összesen 4,29 millió forintot fordított többek között a menekülők azonnali megsegítésére, a segítők segítésére (rájuk ilyenkor kevesen gondolnak), a tartósan itt maradónők és gyerekek lelki és testi fájdalmainak kezelésére, és integrálására a helyi társadalomba.

Alapítványunk többi támogatottja között volt, amely a határra érkezők krízisellátását, volt, amelyik a határ menti befogadó családok eszközigényét, volt, amelyik a Keleti pályaudvar melletti baba-mama szoba létrehozását támogatta. Segíteni tudtuk határ menti nevelőotthonban befogadott ukrán családok és helyi családok közös kirándulását, Diósdra került ukrán menekültek és helyi családok

közös piknikezését, és érdemben hozzájárultunk a Kisvárdai Hagyományőrző Egyesület orvosokból és ápolókból álló önkéntes csoportja munkájának költségeihez.

Diósdí piknik magyar és ukrán családokkal

Kiss-Bakucz Orsi KisVÁROS programunk diósdí partnere, aki a Diósdíak Diósdért Egyesülettel a helyiek körében közkedvelt Dió Döme sétálóját varázsolta át ukrán családok mesés menedékévé a tavalyi év első felében. A sétáló során hallgatható meséket kiegészítették menekültekről szóló, hősies történetekkel,

melyek mindegyike mostmár ukrán nyelven is hallgatható. 4 alkalommal szerveztek közös sétát és pikniket a diósdí Kőbányában magyar és ukrán családokkal – óriási élményt adva nemcsak a helyi, de az ukrán, kárpátaljai gyerekek számára is. Kiss-Bakucz Orsi varázslatos munkáját 120.000 forinttal támogattuk az ukrán krízisalapból.

Kilépett a fényre a Női program

Továbbra is változtatni szeretnénk Magyarországon, még hozzá egyre több eszközzel, ezért új utakra léptünk. Női programot indítottunk, mert nagyon fontosnak tartjuk a női narratívák, valóságok, érdekek integrálását a magyar társadalomba. Hiszünk abban, hogy a mostaninál sokkal inkább nőközpontú, a női szempontokat a férfiakéval egyenlő arányban figyelembe vevő társadalmi berendezkedés segíti a társadalom összes tagját, hogy nagyobb biztonságban és jól-létben, igazságosabb világban éljen.

Női programunkat először az alapítványunkkal már együtt dolgozó nők (kurátorok, munkatársak, felügyelőbizottsági tagok, szakértők) vitatták meg és véglegesítették, majd a kuratórium őszi ülésén jóváhagyta döntésüket. E szerint az alapítvány Női programja 5-6 projektet kíván támogatni, főleg hazai forrásokra támaszkodva. A program fontos eleme, hogy továbbra is együttműködünk az alakuló Magyar Női Alappal.

Elsőként a Patent Egyesületet támogattuk 1 790 660 forinttal, mert fontos volt számunkra, hogy az egyesület létfontosságú szolgáltatásait az elhúzódó háború mellett is stabilan és biztonsággal tudja nyújtani a hozzá forduló Ukrajnából menekülő nőknek, lányoknak. A Patent támogatásunkból tartalék pénzalapot hozott létre a munkatársak pénzügyi biztonságának erősítése érdekében, a kiegészítés és a projekt-alapú finanszírozás okozta létbizonytalanság ellensúlyozására.

Másodikként év végén útjára indítottuk az első hazai adományozói kört, [amelynek a NADE! nevet adtuk](#). A körben résztvevő 12 nő havi rendszerességgű találkozókra ismeri meg egymást, tapasztalják meg a nők együttes erejét és fedezik fel a közös cselekvés lehetőségét. A 2-3 órás találkozókra ezen túl meghívott szakértők és civil aktivisták segítségével még részletesebben és mélyebben ismerik meg a magyar nők helyzetét. Ezek után 2023 nyarán közösen dön-

tenek arról, hogy az általuk időközben befizetett mintegy 2 millió forintot mely ügyek között osztják szét - vagyis miként változtatnak a magyar nők helyzetén.

A Női program következő nagy dobása a Nőnap Élv Adás lesz, ahol az egybegyűlteket négy női témájú programot támogathatnak.

Március 22-én 4. alkalommal találkoztak a NADE! tagjai, hogy egymás megismerése után a 10 hónapos folyamat közepéhez közeledve megosszák egymással a szívükhöz közel álló ügyeket és közösen gondolkodjanak azon, hogy kiknek adnák szívesen az általuk összegyűjtött összeget. A kör találkozájáról és a szervezők, résztvevők motivációiról és eddigi tapasztalatairól Simay Dóra [készített kisfilmet](#).

Támogatók, pénzügyek

*A korábbi időszakról áthozott összeggel együtt 2022-ben megközelítőleg **217** millió forint állt az alapítvány rendelkezésére. Ebből tavaly mintegy **106** millió forintot költöttünk el, és **111** milliót pedig átvittünk 2023-ra; úgy látjuk, ez évi terveink megvalósítása mintegy **123** millió forintot igényel.*

A támogatások jelentős részét többéves felhasználásra nyújtották, így ezeket még 2023-ban is felhasználjuk. A többéves támogatások teszik lehetővé a programok tervezhetőségét, és az alapítvány partnereinek szükséges hosszú távú perspektíva biztosítását.

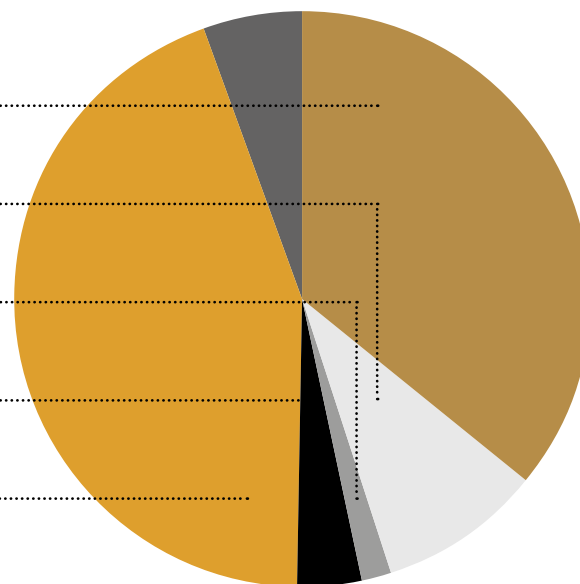
Adományozóink felhatalmazásával és takarékos gazdálkodásunknak köszönhetően tartalékalapot hoztunk létre, amelyben 2022 végén **25** millió forint volt. Ezt új, gyorsan elindítandó ötletek finanszírozására, vagy olyan programok megvalósítására tartogatjuk, amelyekre nem kapunk külső támogatást.

Részletes pénzügyi beszámolónk, amely a közhasznúsági jelentésünk része, a honlapunkon érhető el a könyvvizsgáló jelentésével együtt. Ha kérdése van pénzügyeinkkel kapcsolatban, keressen minket!

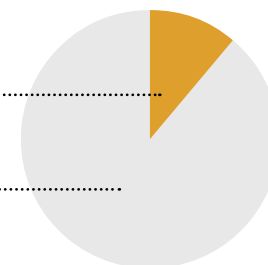
ezer FT 2022

KIADÁSOK	
Munkatársak díjazása	37 942
Külső szakértők díjazása	9 738
Utazások költségei	2 121
Népszerűsítés és rendezvények	3 807
Pénzügyi támogatás	46 811
Iroda és adminisztratív költségek	5 606
ÖSSZESEN: 106 025	

ezer FT 2022

2022-BEN BEFOLYLT FORRÁSOK	
Hazai	15 251
Nemzetközi	120 518
ÖSSZESEN: 135 769	

2022-es támogatottak

KözösALAPON:

Egri Községi Alapítvány (Eger)
Ferencvárosi Községi Alapítvány
(Ferencváros)
Helyi Szálak Községi Alapítvány
(Nyíregyháza)
JÓBuda Harmadik Kerületi Községi
Alapítvány (Bp. III. Ker.)
Kétker Községi Alapítvány (Bp. II. Ker.)
Pécsi Községi Alapítvány (Pécs)
LOCO-Motiv Községi Alapítvány
(Nagykanizsa)

EgyüttHATÓK:

Civil Kollégium Alapítvány (Bp)
eDemokrácia Műhely Egyesület (Bp)
Közélet Iskolája Alapítvány (Bp)
MENŐK Magyar Európai Nők Fóruma
Egyesület (Bp)
Tűzcsiholó Egyesület (Tiszadob)
Találj Magadra Egyesület (Budapest)
Útilapu Nemzetközi Építőtábor Hálózat
Egyesület (Budapest)
Helyi Kisközségek Nonprofit Kft.
(Csákvár)

KisVÁROS:

Debreceni Zoltán (Cigánd)
Hajnal László (Törökszentmiklós)
Ferencz Klára (Gárdony)
Kiss-Bakucz Orsolya (Diósd)
Farkas Melinda (Pomáz)

Női program:

Patent Egyesület (Bp)

Krízisalap:

Egri Községi Alapítvány (Eger)
Helyi Szálak Községi Alapítvány
(Nyíregyháza)
JÓBuda Harmadik Kerületi Községi
Alapítvány (Bp. III. Ker.)
Kétker Községi Alapítvány (Bp. II. Ker.)
Pécsi Községi Alapítvány (Pécs)
Diósdiak Diósdért Egyesület
Somnakuno Drom Roma Női Civil
Egyesület (Nagykálló)
Tűzcsiholó Egyesület (Tiszadob)
Turitella Bt. (Zebegény)

Egyéb támogatás:

Galambos Péter Alapítvány (Bp)
Oktatással a Demokráciáért Alapítvány
(Bp)
Közösségfejlesztők Egyesülete (Bp)
Civitalis Egyesület (Bp)

2022-es támogatottak

Pro bono támogatók, önkéntesek, akik munkájáért külön köszönettel tartozunk:

Ladics Viktória (HR Partner Consulting), Lőke András, Máté Barbara (Ascon Consulting, 2023 januárjától az alapítvány kurátora), Miszori István, Pallaga Rebeka (HR Partner Consulting), Rózsa Tímea Ágota (ICG), Sebestény István (Civitalis Egyesület), Szabados Balázs, Szalay László (ICG), David Young, Horváth Panna, Scsaurszki Lea

Alapítványunk az Adománygyűjtő Szervezetek
Önszabályozó Testületének tagja.

Székhely: 1092 Budapest, Ráday utca 32.
Adószám: 18626166 - 1 - 43
Bankszámlaszám: 16200106-11617026
Képviselő: Scsaurszki Tamás

A kuratórium tagjai:

Bardócz Iván, Benedek Gabriella, Axel Halling, Kovács Edit,
Scsaurszki Tamás, Turi Attila

A felügyelőbizottság tagjai:

Kis Miklós, Sztripszky Hanna (elnök), dr. Váci Tímea

A programok kialakításában és megvalósításában részt vevők:

Bardócz Iván, Benedek Gabriella, Gulyás Ágnes, Hámori György,
Komáromi Mátyás (2022 júniusáig dolgozott az alapítványnál),
Koncz Krisztina, Kovács Edit, Oláh Roland,
Scsaurszki Tamás és Simay Dóra

Elérhetőségeink:

www.gy-sz.hu; www.facebook.com/gyokerekesszarnyakalapitvany;

gysza@gy-sz.hu

<https://www.linkedin.com/company/roots-and-wings-foundation>

GYÖKEREK és SZÁRNYAK
alapítvány

Global Social Impact

Magyarországi vállalatok és magánszemélyek